

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
(Мінфін)

вул. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044) 206-59-47, 206-59-48, факс 425-90-26
E-mail: infomf@minfin.gov.ua Код ЄДРПОУ 00013480

18.07.2018 № 04210-02-2/19177
На № _____ від _____

Верховна Рада України

**Народному депутату України
Львовчкіну С. В.**

Щодо ризиків виконання
державного бюджету
та низької ефективності
використання бюджетних коштів

Шановний Сергію Володимировичу!

Міністерство фінансів України відповідно до доручення Прем'єр-Міністра України В. Гройсмана від 07.07.2018 № 26658/1/1-18 до листа Голови Верховної Ради України А. Парубія від 22.06.2018 №11/10-2337 розглянуло Ваш депутатський запит від 20.06.2018 № 171-1/15 щодо ризиків виконання державного бюджету та низької ефективності використання бюджетних коштів і повідомляє.

В умовах продовження військового конфлікту на сході країни, поступового відновлення національної економіки, необхідності соціального забезпечення громадян (виплата пенсій, заробітних плат, різного роду соціальних доплат), та великого боргового навантаження, Уряд у поточному році докладає всіх зусиль задля виконання планових бюджетних показників та збалансування бюджету.

За січень–червень 2018 року надходження до державного бюджету становлять 449 млрд. грн., що на 54,1 млрд. грн., або на 13,7 відсотка більше ніж за відповідний період 2017 року (за січень–квітень 2018 року ріст надходжень до державного бюджету проти січня–квітня 2017 року становив лише 5 відсотків).

Розпис доходів державного бюджету за січень–червень 2018 року виконано на рівні 97,8 відсотка, недовиконання становить 10,3 млрд. грн., що пояснюється об'єктивними чинниками, серед яких:

- невиконання розпису звітної періоду за надходженням дивідендів нарахованих на акції 11,2 млрд. гривень. У розписі на червень 2018 року планувались надходження дивідендів від НАК «Нафтогаз України» у сумі 22,9 млрд. грн. (загальна сума розпису червня – 25,9 млрд. грн.). При цьому у

308978 *

20.07.2018 14:37
BX. № 161046

червні НАК «Нафтогаз України» перераховано до державного бюджету дивіденди у сумі 11,8 млн. грн., решта буде сплачена після прийняття окремого рішення Кабінету Міністрів України (Розпорядження Уряду від 25.04.2018 № 384-р);

- невиконання розпису звітного періоду з акцизного податку на 6 млрд. грн. обумовлене тим, що з початку 2018 року скоротилися обсяги виробництва тютюнових виробів (за січень–травень 2018 року, за даними Держстату, зменшення на 24,3 відсотка проти січня–травня 2017 року), що обумовлено наявністю значних запасів готової продукції в оптових компаній;

- невиконання розпису звітного періоду із ПДВ з ввезених на територію України товарів на суму 5,1 млрд. грн. в основному обумовлене за рахунок зменшення надходжень ПДВ від НАК «Нафтогаз України» по операціях з імпорту природного газу на 3,0 млрд. грн. (за 6 місяців 2017 року від НАК «Нафтогаз України» надійшло 6,9 млрд. грн. ПДВ, за 6 місяців 2018 року – 3,9 млрд. грн.). Середній офіційний курс за 6 місяців 2018 року становив 26,7 грн./дол. США і був на рівні аналогічного періоду 2017 року, при цьому в бюджеті врахований середньорічний курс 29,3 гривні до долара США;

- невиконання розпису звітного періоду з надходжень рентної плати за користування надрами у сумі 3,9 млрд. грн., що обумовлено переплатою на початок 2018 року в сумі 5,3 млрд. грн. по рентній платі за видобування природного газу та газового конденсату;

- невиконання розпису звітного періоду з надходжень рентної плати за видобування природного газу пояснюється наявністю переплати у ПАТ «Укргазвидобування», яка становить 4,8 млрд. грн., що утворилась на кінець 2017 року за рахунок застосування механізму клірингових розрахунків по пільгах і субсидіях для населення.

З метою збільшення доходів бюджетів усіх рівнів за рахунок повного обліку виробництва й обігу підакцизних товарів; зменшення обсягів тіньового ринку підакцизної продукції; створення єдиного інформаційного простору і формування бази даних про рух підакцизних товарів Урядом було розроблено наступні законопроекти, що зареєстровані у Верховній Раді України:

- проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо контролю за обігом алкогольних напоїв і тютюнових виробів» стосовно запровадження автоматизованої системи контролю за обігом підакцизних товарів (реєстр. № 6545-1 від 21.06.2017);

- проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо контролю за обігом алкогольних напоїв і тютюнових виробів» (реєстр. № 6610 від 21.06.2017).

Водночас за звітний період було перевиконано розпис доходів державного бюджету за такими основними надходженнями:

- податок на прибуток підприємств на 9,4 млрд. гривень;

- ПДВ з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) з врахуванням відшкодування ПДВ на 3,1 млрд. гривень;

- власні надходження бюджетних установ на 5,5 млрд. гривень.

Загалом, Міністерство фінансів України постійно вживаються заходи щодо забезпечення виконання дохідної частини бюджету відповідно до обсягів визначених законом про Державний бюджет України.

Видаткова частина державного бюджету за січень–червень 2018 року виконана в обсязі 459 млрд. гривень. Проти аналогічного періоду 2017 року видатки державного бюджету зросли на 25,4 відсотка, або на 92,9 млрд. гривень.

Найбільш значущі для держави видатки (соціальні видатки, видатки на оборону та безпеку, на обслуговування держборгу) були профінансовані у січні–червні 2018 році у повному обсязі відповідно до розпису загального фонду держбюджету, зокрема:

на заробітну плату з нарахуваннями зросли проти січня–червня 2017 року на 18,7 млрд. грн., або на 32,2 відсотка до 76,9 млрд. грн.;

на обслуговування державного боргу зросли на 5,4 відсотка, або на 2,8 млрд. грн. до 55,4 млрд. грн.;

на оборону та безпеку зросли на 36,8 відсотка, або на 18,1 млрд. грн. до 67,3 млрд. гривень (план на 2018 рік 160,7 млрд. грн., або 5,2 відсотка ВВП (у 2017 році – 4,8 відсотка ВВП), що відповідає вимогам Стратегії нацбезпеки України та Концепції розвитку сектору безпеки і оборони України).

За I півріччя поточного року видатки соціальної сфери профінансовані в сумі 161,6 млрд. грн., або на 97,7 відсотка до плану на січень–червень та 57,6 відсотка до плану на рік.

Із зазначеного обсягу видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення населення профінансовані в сумі 160,3 млрд. грн., або 97,7 відсотка до плану на I півріччя та 57,7 відсотка до плану на рік, в тому числі соціальні субвенції – 83,1 млрд. грн., або 96,3 відсотка до плану на січень–червень та 63,6 відсотка до плану на рік; видатки на фізичну культуру і спорт – 1,3 млрд. грн., або на 95 відсотків до плану на I півріччя та 48,1 відсотка до плану на рік.

Основними причинами неповного обсягу фінансування є відсутність документів, що використовуються в бюджетному процесі, у зв'язку із повільною роботою головних розпорядників бюджетних коштів у їх підготовці та необхідності уточнення і прийняття рішень щодо контингенту, якому необхідно здійснити відповідні виплати або забезпечити його послугами.

Загалом, на наповнення державного бюджету та забезпечення фінансування видаткової частини бюджету у поточному році значною мірою вплинуло невиконання планових показників I кварталу за зовнішніми запозиченнями у обсязі 56 млрд. гривень. Активна робота Міністерства фінансів щодо виходу на зовнішні ринки на вигідних для України умовах та забезпечення здійснення зовнішніх запозичень відповідно до обсягів визначених законом про Державний бюджет України постійно ведеться.

Щодо фінансування бюджетних програм у 2018 році:

«Реконструкція і розширення Національного інституту раку», головний розпорядник – Міністерство охорони здоров'я України. Річний обсяг – 168,6 млн. гривень.

За пропозицією Міністерства охорони здоров'я України, вказана бюджетна програма включена до переліку бюджетних програм, порядки використання коштів державного бюджету за якими визначаються у 2018 році Кабінетом Міністрів України (вказаний перелік відповідно до частини сьомої статті 20 Бюджетного кодексу України затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 № 32-р).

Станом на 13.07.2018 проект порядку використання коштів згаданої бюджетної програми до Мінфіну на погодження відповідно до регламентних вимог Кабінету Міністрів України від МОЗ не надходив.

Відсутність порядку використання коштів не дає можливості в установленому порядку затвердити паспорт відповідної бюджетної програми (до Мінфіну проект паспорта бюджетної програми станом на 13.07.2018 не надходив).

Міністерство фінансів України листом від 08.06.2018 № 06230-06-5/15561 звернулося до Міністерства охорони здоров'я України в порядку інформування для вжиття МОЗ відповідних заходів згідно з чинним законодавством, оскільки вищенаведені умови унеможливають розпочати фінансування бюджетної програми, за помісячним розписом асигнувань якої на січень–червень були передбачені кошти у сумі 25,3 млн гривень (на січень–липень за помісячним розписом передбачено спрямувати 33,7 млн. гривень).

«Будівництво лікувально-реабілітаційного корпусу ДУ «Національний інститут серцево-судинної хірургії ім. Амосова НАМНУ», головний розпорядник – Національна академія медичних наук України. Річний обсяг – 26,0 млн. гривень.

Паспорт цієї бюджетної програми затверджено 30.03.2018.

Із передбачених за помісячним розписом асигнувань за вказаною бюджетною програмою на січень–липень у сумі 5,2 млн. грн. станом на 12.07.2018 НАМНУ забезпечено використання 0,8 млн. грн. (при відкритих асигнуваннях у повному плановому обсязі на січень–липень).

«Будівництво сучасного лікувально-діагностичного комплексу Національної дитячої спеціалізованої лікарні «Охматдит», головний розпорядник – Міністерство охорони здоров'я України. Річний обсяг – 929,6 млн. гривень.

Паспорт цієї бюджетної програми затверджено 20.03.2018.

Із передбачених за помісячним розписом асигнувань за вказаною бюджетною програмою на січень–липень – 485,9 млн. грн. станом на 12.07.2018 МОЗ забезпечив використання 346,5 млн. грн., що відповідає обсягу відкритих асигнувань на вказану звітну дату.

«Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію заходів, спрямованих на розвиток системи охорони здоров'я у сільській місцевості», головний розпорядник Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. Річний обсяг – 1 млрд. гривень.

Відповідно до помісячного розпису асигнувань видатки за вказаною бюджетною програмою передбачені на квітень–вересень.

Постановою Кабінету Міністрів України від 20.06.2018 № 517 здійснено розподіл вказаної субвенції на 2018 рік у розрізі адміністративно-територіальних одиниць, який погоджено Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету 11.07.2018.

Після внесення відповідних змін до розпису асигнувань фінансування субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію заходів, спрямованих на розвиток системи охорони здоров'я у сільській місцевості, здійснюватиметься у встановленому законодавством порядку.

«Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо підтримки територій, що зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту на сході України», головний розпорядник – Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб. Річний обсяг – 34 млн. гривень.

Рішення Уряду щодо розподілу частини вказаних коштів між місцевими бюджетами прийнято Урядом 11.07.2018. Спрямування бюджетних коштів здійснюватиметься після погодження розподілу зазначених коштів Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету.

«Державний фонд регіонального розвитку», головний розпорядник Мінрегіон. Річний обсяг – 6 млрд. гривень.

Відповідно до частини п'ятої статті 24¹ Бюджетного кодексу України розподіл коштів державного фонду регіонального розвитку за адміністративно-територіальними одиницями та інвестиційними програмами і проектами регіонального розвитку затверджується Кабінетом Міністрів України за погодженням з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету.

Розподіл коштів державного фонду регіонального розвитку в сумі 4,1 млрд. грн. (у тому числі 2,8 млрд. грн. – за загальним фондом, 1,3 млрд. грн. – за спеціальним фондом) здійснено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 372-р «Про інвестиційні програми і проекти регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися у 2018 році за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку».

За інформацією Казначейства, станом на 01.07.2018 зазначені асигнування спрямовані у сумі 1,5 млрд. гривень.

Крім того, Урядом 11.07.2018 прийнято рішення про внесення змін до переліку інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися у 2018 році за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку, яким розподілено за програмами і проектами 1,8 млрд. грн. (у тому числі загальний фонд – 1,1 млрд. грн., спеціальний фонд – 0,7 млрд. гривень).

Спрямування бюджетних коштів на реалізацію таких проектів здійснюватиметься за поданням головного розпорядника після оприлюднення вказаного розпорядження та погодження розподілу коштів Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету.

«Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад», головний розпорядник – Мінрегіон. Річний обсяг – 1,9 млрд. гривень.

Згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 04.04.2018 № 201-р субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад розподілена в повному обсязі між місцевими бюджетами.

За інформацією Казначейства, станом на 13.07.2018 зазначені видатки профінансовано у сумі 844 млн. грн. (100 відсотків асигнувань на січень–липень 2018 року).

«Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій», головний розпорядник – Міністерство фінансів України. Річний обсяг – 5 млрд. гривень.

Відповідно до статті 26 Закону Мінфін для підготовки пропозицій щодо розподілу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій (включаючи пропозиції щодо об'єктів і заходів, що можуть забезпечуватися за рахунок цієї субвенції) утворив комісію, до складу якої входять члени Комітету Верховної Ради України з питань бюджету за рішенням цього комітету (чисельністю не менше 50 відсотків складу такої комісії). Мінфін на підставі рішення цієї комісії подає Кабінету Міністрів України для затвердження пропозиції щодо розподілу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій.

Згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13.06.2018 № 423-р «Деякі питання розподілу у 2018 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій» субвенція розподілена між місцевими бюджетами в обсязі 2114,3 млн. гривень. За інформацією Казначейства, станом на 13.07.2018 зазначені видатки профінансовані у сумі 352,7 млн. грн. (100 відсотків асигнувань на січень–липень 2018 року).

«Державна підтримка технологічних інновацій для розвитку промисловості», головний розпорядник – Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. Річний обсяг – 300 млн. гривень.

Вказана бюджетна програма включена до переліку бюджетних програм, порядки використання коштів державного бюджету за якими визначаються у 2018 році Кабінетом Міністрів України (цей перелік відповідно до частини сьомої статті 20 Бюджетного кодексу України затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 № 32-р). Розроблений Мінекономрозвитку проект порядку використання коштів вказаної бюджетної програми на цей час в установленому порядку проходить узгодження із відповідними центральними органами виконавчої влади згідно із регламентними вимогами Кабінету Міністрів України.

«Державна підтримка галузі тваринництва», головний розпорядник – Міністерство аграрної політики та продовольства України. Передбачено

спрямувати видатки за рахунок загального фонду державного бюджету в обсязі 4 млрд. грн., що в 23,5 рази більше ніж у 2017 році.

Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки галузі тваринництва, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 07.02.2018 № 107.

Відповідно до статті 32 Закону України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» розподіл коштів затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28.02.2018 № 128-р. Паспорт цієї бюджетної програми затверджено 20.04.2018. За січень–червень 2018 року з передбачених розписом 856,8 млн. грн. фактично використано 257,6 млн. грн., що відповідає обсягу відкритих асигнувань на вказану звітну дату.

«Фінансова підтримка заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів», головний розпорядник Міністерство аграрної політики та продовольства України. Річний обсяг – 66,0 млн. гривень.

Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 300. Паспорт бюджетної програми затверджено 02.03.2018.

Для надання безпосередньої підтримки фермерським господарствам Мінагрополітики передбачені видатки у сумі 1043,1 млн. грн., що на 978,1 млн. грн., або в 16 разів більше ніж у 2017 році, зокрема за бюджетними програмами за «Фінансова підтримка розвитку фермерських господарств» у обсязі 1000,0 млн. грн. та за «Надання кредитів фермерським господарствам» у обсязі 43,1 млн. гривень.

Механізми надання вищезазначеної державної підтримки фермерським господарствам визначені постановами Кабінету Міністрів України від 07.02.2018 № 106 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання фінансової підтримки розвитку фермерських господарств» та від 25.08.2004 № 1102 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання підтримки фермерським господарствам». Паспорти цих бюджетних програм затверджено відповідно 04.04.2018 та 20.03.2018.

«Поповнення статутного капіталу Державної інноваційної фінансово-кредитної установи для забезпечення статутної діяльності», на суму 100 млн. грн., головний розпорядник Мінекономрозвитку. Річний обсяг – 100 млн. гривень.

З метою реалізації норм 28.02.2018 був затверджений паспорт вищезазначеної бюджетної програми.

При цьому постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2018 № 428 затверджено Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для поповнення статутного капіталу ДІФКУ.

У зв'язку із чим, Мінекономрозвитку розроблено паспорт вищевказаної бюджетної програми у новій редакції, який на сьогодні проходить погоджувальні процедури в Міністерстві фінансів України.

Слід зазначити, що протягом року Мінфіном постійно ведеться робота з головними розпорядниками бюджетних коштів щодо прискорення затвердження

паспортів бюджетних програм. Однак, станом на 06.07.2018 незатвердженими залишалися паспорти за 38-ма бюджетними програмами.

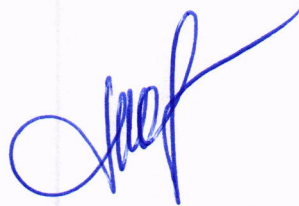
Серед основних причин незатверджених паспортів бюджетних програм є:
несвоєчасне нормативне забезпечення бюджетного процесу, зокрема прийняття нових або внесення змін до чинних порядків використання бюджетних коштів;

затвердження передбачених чинними порядками використання бюджетних коштів щорічних планів, заходів тощо.

Загалом, до кінця поточного року Уряд доклатиме всіх зусиль задля виконання у повному обсязі планових бюджетних показників, забезпечуючи при цьому виконання своїх боргових зобов'язань, фінансування на належному рівні соціальних видатків та видатків на оборону.

З повагою

В. о. Міністра

О. МАРКАРОВА